239 59

QVÆSTIO MEDICA

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè diſcutienda in Scholis Medicorum die Jovis 19. Decembris.

M. JACOBO DES PREZ, Doctore Medico, Præſide.

An alia à ſpiritibus in corpore fermenta?

I.

OBSCURUM licet atque obſoletum apud medicos fermenti vocabulum, ſuis tamen è tenebris non ita pridèm proſiliens, apud nuperrimos ſcriptores gratiam invénit; & fermentationis hiſtoriam inter phyſiologos in diſputationem adduxit. Eorum nonnulli, ut ſupra cæteros ſapere viderentur, multis ſæculis comprobatam de ſpiritibus atque humoribus doctrinam ad fermenta tranſtulére. At quæ apud illos ſerpit opinio, an exquiſitioris ſermonis oſtentatio? an novi dogmatis aſſertio audiat? Si primum: habes fermenta cum ſpiritibus ſynonyma; ſi poſtremum: Quem non lædit illa doctrina, quæ calidi innati vices evertens, naſcendi, vivendi, & moriendi leges à fermentis deduci aſſeverat? Suis reddantur authoribus obſcuriores illæ fermentorum aſſertiones, ſi ad perſcrutanda vitæ munia, ſpirituum atque humorum azyma conſideratio ſatis fuerit: Aut ſi quæ in nobis fermenta eſſe dicenda ſint, illa à ſpiritibus haud diſtincta fuerint.

II.

QUID ſit fermentum ab illius aſſertoribus nullibì ſtatuitur. Alii ſpiritum, alii corpus, alii utriuſque vinculum; alii ſalinum, alii ſulphureum dicunt. Ixionis inſtar nubem pro corpore

conſectari dicatur, qui per ejuſmodi tenebras, veritatis amplexus meditatus fuerit. Inteſtina motio ſponte vel arte excitata, ex novatorum mente, fermenti actionem prodit. Quorsùm hæc? an aliundè quam à ſpiritibus ſpontanei in nobis motus cientur? ut nuſquam abſque motu vita perſiſtit, ſic abſque ſpiritibus nullus eſt in vivente motus. At ſi aliquâ ſegnitie detenti ſpiritus arte fuerint excitandi, in promptu erunt quamplurima artis medicæ præſidia quæ fermenti nomine nuſquam donantur. Nullo humorum vitio præpediti ſpiritus ſibi ſatis ſunt ut ſe moveant; ſanguinis verò copiâ oppreſſi, vacuantibus expediuntur; craſſiore ſucco irretiti, attenuantibus extricantur; (ut in ipsâ etiam piſtorum paſtâ à fermento attenuatâ fieri conſuevit;) veneno infecti, antidotis curantur; mœrentis animi pathemate conſtricti, exhilarati recreantur; ſyncope correpti, cardiacis excitantur: Quocunque tandem morbo proſtrati fuerint, ni medicinæ præſidiis juventur fruſtrà ab inſitis fermentis ſubſidium erit expectandum: ſibi autem ſi fuerint redditi & ad ſuos motus expeditiores facti, ſanitatem omnibus numeris abſolvunt. Quid plura? an fermento vis perficiendi tribuenda venit? habent ſpiritus omnem promovendæ perfectionis energiam. An corrumpendi? illa à ſuperfluis & excrementitiis humoribus putreſcentibus, igneaſque particulas præfocantibus tota exoritur.

III.

SUBTILES illæ & ſumme agiles particulæ quæ in primâ conformatione utriuſque ſeminis & materni ſanguinis materiam diducunt, diductamque ſicci & humidi multiplici attemperatione componunt, ſpiritus audiunt. Subſtantiâ quales ſunt ſi quæſieris, præſto erit Hippocrati adſcripta ſententia, juxtà quam ſpiritus ritè dicitur ψυχὴ πυρὸς ϗ ὕδατος ξυγκρησιν ἔχουσα; adde ſi libuerit: tepens non urens vitæ flammula: caloris innati mollior focus. Igneam ſpirituum naturam calentis cordis arteriarumque ſubſultus indicant: humidam verò intimum cum humido primigenio conjugium evincit. Tamdiu vivit inſitus ignis quamdiu humidus; ſuo verò cum pabulo areſcens interit. Quid autem igne mobilius? ipſo quid actuoſius? aut ad exequenda vitæ munia promptius? eâ ſanè motûs præſtantiâ cientur caloris innati vectores ſpiritus animæ miniſtri, ut ab illorum concurſu mutuoque ad εὐλομελίην confluxu citrà ulliûs fermenti conſortium functio-

num omnium ſpiret integritas. Ex corde tanquam vitæ ſolio eas functiones moderantur, quas vitales an naturales dixeris perinde eſt. Ex palladis arce ſenſus & motus vices diſpenſant. Primas etiàm ortûs noſtri ſcintillas æſtu non injucundo elatas & geſtientes, abſque fermentis micare ne dubites. Haud ſecûs ac flamma flammam accendit, ſic in libidinoſo complexu cupidinis faces accenſæ utriuſque ſeminis igniculos ſuſcitant & ad ſua munia alacriùs ſtimulant. Fœmineum ſemen humidiſſimum magis diluendis, atque extricandis ſiccioribus & ſpiſſiore ſinu coërcitis maſculi ignis atomis à naturâ fuiſſe inſtitutum ſi quis negaverit, veritati ſeipſam prodenti tenebras offundit.

I V.

TANTI ſunt ad vitam momenti ſpiritus ut brevioris aut diuturnioris ævi periodum veluti circumſcribant. Vivacior ille cui à primo ortu uberrima ſpirituum copia contigit; præſtantioribus micat mnniis anima, cui ſplendidiores, nitidioreſque ſpiritus famulantur. Ut per ipſos vita tribuitur, ità & conſervatur. Cibos ſolvunt atterunt, digerunt. Non quidem febrili & diſtenſivâ fermentatione, ſed tacitâ & lentâ alteratione ſuccos alibiles placidè immutante atque aſſimilante. Aſſimilationem prohibet nimia ſpirituum concitatio aut eorumdem obſtructio. Eamdem promovet & abſolvit inſiti caloris vis opulentior. Proh quam ingenioſa nutritionis induſtria, ad cujus leges contrarium contrario alitur, dum igneæ naturæ ſpiritus humido pabulo ſaturantur: ſimile autem ſimili nutritur, dum ſpiritus quod ſibi magis analogum & familiare ex cibis proliciunt atque utile ab inutili, ingenito quodam motu ſecernunt. Tot muniorum fœcundos inſiti caloris igniculos à focorum igne cuncta diruente & depopulante qui non diſtinxerit, an focorum ignem vivere dixerit? vivit ſanè inſitus ignis, nec quia anima recedit ille extinguitur, ſed illo extincto commigrat anima cœlum petitura.

V.

BLANDIORA ſunt ſpirituum munia, benignioreſque eorumdem influxus, quam ut ullo fermenti æſtro, aut fermentatione functionum integritati ſemper infeſtâ promoveri dicantur. Fabulam narrat qui calidi innati foco fermentum gratis affingit. Inſitam cordi diviniorem auram febrilis æſtus vitio inquinat qui ipſam in corde debacchari ſpumantiſque muſti

effervescentias agere contendit. Liquidi subsultant in arteriis igniculi, non quia fermento conciti, sed quia tenuioris sanguinis compage minùs cohibiti sese liberiùs explicant. Hinc pulsus in pueris mollior & citior; in adultis vehementior, cum celeritatis tamen perindè ac humoris imminutione; in senibus durior & tardior. Nulla omnino pars quæ ad sui muneris integritatem insito fermento à spiritu distincto indigeat. In ipso utero benè affecto sanguis copiâ turgens, aut diuturniori caloris actione citrà fermentum acrior factus vasa reserat uterique fibras ad excretionem stimulat.

Ergo non alia à spiritibus in corpore fermenta.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Philippus Tourbier.
M. Iacobus des Prez, Præses.
M. Iacobus de Bourges.
M. Petrus Legier.
M Franciscus Sorand.
M. Nicolaus Rainssant.
M. Carolus de Laval.
M. Dionysius Dodart.
M. Dionysius Puylon.

Proponebat Parisiis FRANCISCUS MAILLARD, Parisinus Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1680.

PARISIIS,

Apud Franciscum Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ Typographum.